

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki - tietoa vanhemmille

Kaikilla perusopetuksen oppilailla on oikeus oppimisen ja koulunkäynnin tukeen sekä oppilashuoltoon. Oppimisen ongelmia pyritään estämään ja tunnistamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Oppilaan tukitoimien onnistuminen edellyttää tiivistä yhteistyötä huoltajan ja koulun välillä. Tuen kolmitasoisuutta kutsutaan kolmiportaiseksi tueksi, joka rakentuu yleisestä, tehostetusta ja erityisestä tuesta.

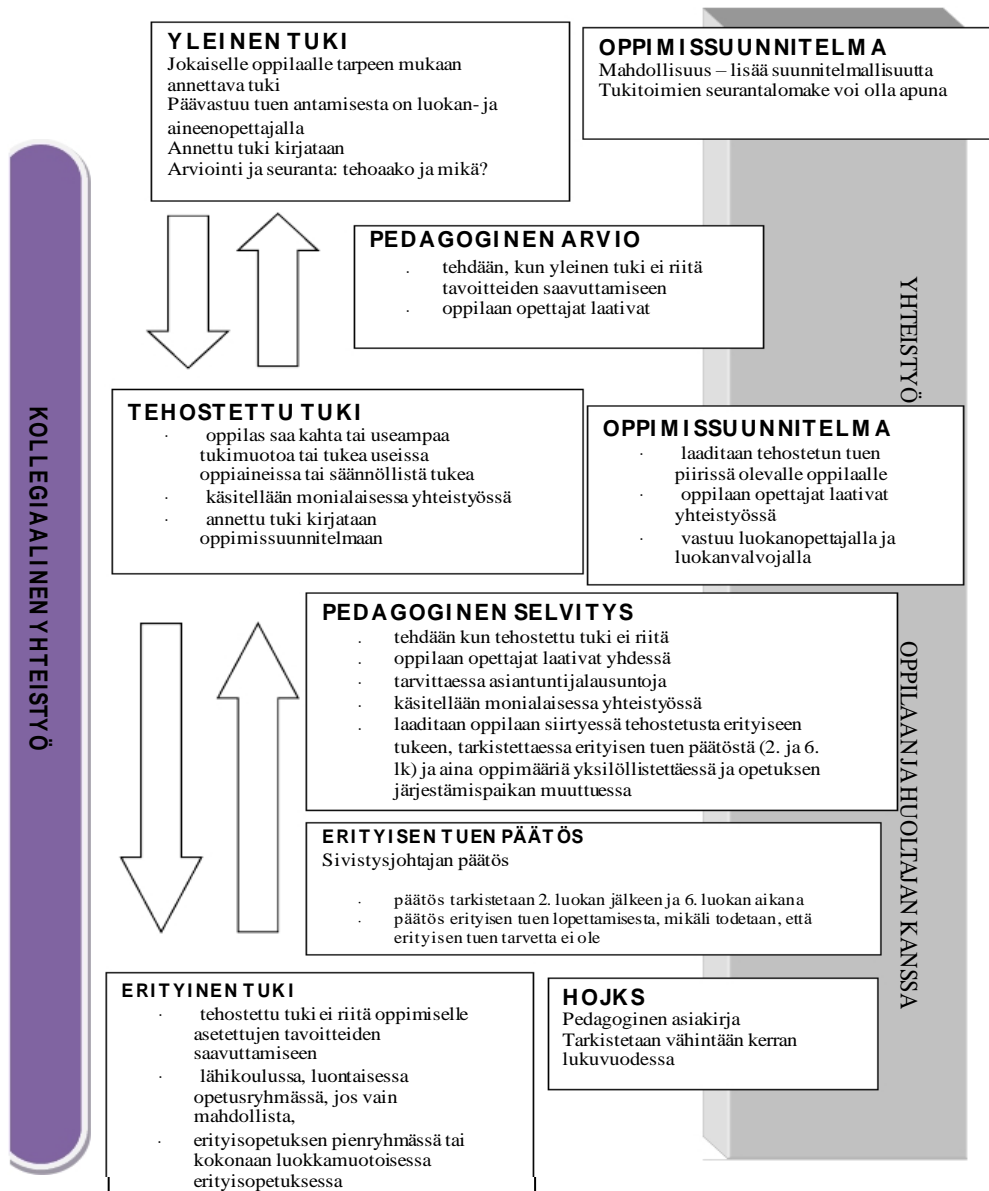
Yleinen tuki on ensimmäinen keino vastata havaittuihin pulmiin. Tukea annetaan heti, kun tuen tarve ilmenee. Yleisen tuen aloittaminen ei edellytä erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä. Tukimuotoja voivat olla esimerkiksi oppilaan ohjaus, eriyttäminen tai tukiopetus

Tehostettuun tukeen siirrytään, jos oppilas tarvitsee säännöllisiä tukitoimia, tai useampaa samanaikaista tuen muotoa. Oppilaalle tehdään pedagoginen arvio, johon perustuen tehostetun tuen aloittaminen ja järjestäminen käsitellään moniammatillisesti. Tehostettua tukea annetaan oppilaalle laadittavan oppimissuunnitelman mukaisesti.

Erytyiseen tukeen siirrytään, mikäli tehostettu tuki ei riitä vastaamaan tuen tarpeisiin. Ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä arvioidaan oppilaan saama tehostettu tuki ja kokonaistilanne moniammatillisesti pedagogisessa selvityksessä. Erytyisen tuen oppilaan tuki painottuu yksilöllisiin tukiratkaisuihin ja hänelle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), johon kirjataan tuen toteuttamiseen ja arviointiin liittyvät asiat.

Sekä tehostetun tuen oppimissuunnitelmaa että erityisen tuen HOJKS:aa arvioidaan säännöllisesti yhteistyössä huoltajien kanssa. Asiakirjat päivitetään vähintään kerran lukuvuodessa.

Oppimisen tuen järjestämisen periaatteet

Oppilashuolto

Koulun oppilashuollolla tarkoitetaan monipuolista oppilaiden fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden hyväksi tehtävää työtä, joka on luonteeltaan pääosin ennakoivaa. Oppilashuollosta vastaavat koulun ammattilaiset, kuten rehtori, opettajat, kouluterveydenhuolto, koulukuraattori, koulupsykologi ja psykiatrinen sairaanhoitaja. Yhteisöllisellä oppilashuollolla viitataan niihin rakenteisiin ja toimijoihin, joilla oppilaiden hyvinvointia kokonaisvaltaisesti turvataan.

Kun huoli yksittäisestä oppilaasta herää, voidaan koululle koota moniammatillinen palaveri huolen selvittämiseksi. Koollekutsuja arvioi kenen olisi tarpeellista osallistua palaveriin. Paikalle voidaan kutsua opettaja, koululääkäri, terveydenhoitaja, koulupsykologi ja koulukuraattori, sekä huoltajan suostumuksella esimerkiksi psykiatrinen sairaanhoitaja, perhepalveluiden edustaja tai lastensuojelun sosiaalityöntekijä. Ryhmä kokoontuu vain huoltajan läsnäollessa. Tapaamisen aluksi huoltaja allekirjoittaa kirjallisen luvan asioiden käsittelyyn sovitulla kokoonpanolla. Palaverin tarkoituksena on sopia työnjaosta oppilaan asioissa. Tapaamisella sovitaan myös seurantapalaveri ja päätetään ne henkilöt, joiden on tarpeen osallistua seurantaan. Moniammatillisesta palaverista laaditaan aina muistio oppilaan henkilökohtaiselle Wilma-sivulle.

Koulukuraattori

Koulukuraattorin työn tavoitteena on oppilaan sosiaalisen hyvinvoinnin ja myönteisen kehityksen sekä koulunkäynnin tukeminen. Kuraattorilta saa apua, jos lapsella/nuorella on pulmia esim. lievissä tunne-elämän asioissa (suru, jännitys, alakulo), koulunkäynnissä (motivaatio-ongelmat, unohdukset, poissaolot), kaverisuhteissa tai silloin, kun hänen elämässään tapahtuu muutoksia. Nuori voi saada tukea kuraattorilta myös omaan elämäänsä ja kehitykseensä liittyvissä asioissa. Vanhemmat voivat keskustella kuraattorin kanssa kotitilanteesta tai kasvatusasioista. Ratkaisuja pulmatilanteisiin etsitään tilanteesta riippuen yhdessä oppilaan, hänen vanhempiansa, häntä opettavien opettajien ja koulun muiden aikuisten kanssa. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä perheneuvolan, terveydenhuollon ja lastensuojelun kanssa. Kuraattori työskentelee myös luokkien tai oppilasryhmien kanssa tarpeen mukaan. Oppilaalla on aina oikeus keskustella koulukuraattorin kanssa mieltään painavista asioista.

Raision kouluissa toimivat kuraattorit:

Alakoululaiset (1. - 5. -luokat) ja esiopetus:

Anniina Haapasaari, puh 0400-624 605

Tommi Aaltonen,

Yläkoulu (6.-9-lk) ja lukio:

- Vuokko Suonpää, puh. 0400-624 605

Koulupsykologit

Koulupsykologin työn tavoitteena on lasten ja nuorten koulunkäynnin, oppimisen ja hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen. Tavoitteena on tuoda esiin psykologista tietoa koko koulu yhteisön tueksi. Työhön kuuluu lisäksi ongelmia ennaltaehkäisevää ja korjaavaa työtä. Työotteeseen vaikuttaa myös koulu- ja luokka-aste. Peruskoulun alaluokilla tärkeää on konsultoiva työote ja tiivis yhteistyö opettajien ja huoltajien kanssa. Nuorten kanssa painottuu yksilö- ja ryhmämuotoinen asiakastyö.

Koulupsykologin puoleen voi kääntyä lapsen tai nuoren koulunkäyntiin tai kehitykseen liittyvissä asioissa. Kyse voi olla esimerkiksi vaikeuksista oppimisessa, keskittymisessä, sopeutumisessa, tunne-elämässä tai kotitilanteessa. Yhteydenottaja voi olla huoltaja, opettaja tai oppilas itse.

Koulunkäyntiongelmien selvittelyssä käytetään menetelminä

- lapselle ja vanhemmille ohjausta ja neuvontaa
- lapsen psykologisia tutkimuksia ja arviointia
- opettajille konsultaatiota
- neuvotteluja vanhempien ja opettajien kesken

Lisäksi voit varata ajan esimerkiksi, jos

- tunnet olosi väsyneeksi, stressaantuneeksi tai sinua jännittää
- mielialasi on laskenut tai sinua ahdistaa
- tarvitset tukea ihmissuhteissa (kaverit, perhe, seurustelu)
- opiskelu ei suju / kiinnostaa - sinulla on opiskelupaineita
- tunnet olevasi eksyksissä / yksin
- mietit, kuka olet
- elämässäsi tapahtuu muutoksia, jotka huolestuttavat sinua
- kohtaat elämässäsi kriisin
- pelkää esiintymistä tai keskusteluja puolittettujen kanssa

Keskustelut ovat vapaaehtoisia, luottamuksellisia ja maksuttomia. Tavoitteena on yhdessä miettiä ratkaisuja ja selviytymiskeinoja.

Koulupsykologin tavoittaa puhelimitse ja Wilman kautta.

Raision kouluissa toimivat psykologit:

Suvi Hakomaa Kerttulan, Tahvion, Tikanmaan, Kaanaan ja Vaisaaren koulut

Tuija Elomäki Ihalan, Friisilän ja Kuloisten koulut

Mirka Hynninen Vaisaaren koulu ja lukio

Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuolto on tarkoitettu peruskoululaisille ja heidän perheilleen. Se on lakisääteistä ja maksutonta perusterveydenhuollon ehkäisevää palvelua, jota on saatavilla pääsääntöisesti koulupäivien aikana koululta tai sen välittömästä läheisyydestä. Työtä tehdään yhdessä vanhempien, opettajien ja muun oppilashuollon henkilöstön kanssa. Toiminta on luottamuksellista.

Kouluterveydenhuoltoon sisältyy

- oppilaan kasvun ja kehityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
- terveydenhoitajan tekemät tarkastukset vuosittain
- lääkärintarkastukset 1., 5. ja 8. luokan oppilaille
- vanhempien ja huoltajien kasvatustyön tukeminen
- oppilaan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen ja tukeminen sekä pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukeminen yhteistyössä muiden oppilashuollon toimijoiden kanssa sekä tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen
- kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta
- suun terveydenhuolto
- ehkäisyneuvonta
- koulutapaturmien ensiapu

Avoimille vastaanotoille oppilaat voivat tulla aikaa varaamatta keskustelemaan oireistaan ja mieltään vaivaavista asioista puhelinaikoina klo 12-13 tai erikseen sovitusti. Vanhemmat voivat myös ottaa yhteyttä kouluterveydenhoitajaan.

Tarvittaessa terveydenhoitaja voi antaa lähetteen silmälääkärille ja optikolle näöntarkastukseen. Sosiaali- ja terveystoimi vastaa tutkimuksista aiheutuneista kustannuksista.

Pitkäaikaissairaudet hoidetaan terveyskeskuksessa, omalla lääkäriellä TYKS:ssä tai muualla. Terveydenhoitajan ja lääkäripalvelujen lisäksi Raision sosiaali- ja terveystoimi tarjoaa koululle fysioterapeutin, ehkäisyneuvolan ja sosiaalityöntekijän palveluja. Akuutit sairaudet todetaan ja hoidetaan terveyskeskuksessa.

Poissaolot

Raisiossa on käytössä varhaisen puuttumisen malli poissaolojen suhteen. Kun oppilaalle tulee täyteen 50 tuntia poissaoloja lukuvuoden aikana, opettaja on yhteydessä kotiin. Huoltajan kanssa keskustellen sovitaan, miten tilanteessa edetään. Jos poissaolojen syy on epäselvä, kootaan koululääkäripalaveri, jossa poissaoloista keskustellaan yhdessä huoltajan ja oppilaan kanssa. Tarpeen vaatiessa palaveriin voidaan kutsua myös koulukuraattori.

Perheille tarjottavat muut tukimuodot

Koti ja koulu ovat kasvatuskumppaneita. Kodin ja koulun yhteistyön kannalta on tarpeen, että lapsen kanssa eri rooleissa toimivat tahot tietävät oikeutensa ja velvollisuutensa kouluun liittyen. Selkeät pelisäännöt edistävät yhteistyötä. Yhteistyöhön voi sisältyä myös ongelmia. Perheissä saattaa olla sellaisia vaikeuksia, jotka heijastuvat lapsen koulunkäyntiin ja myös kodin ja koulun yhteistyöhön. Ongelma ei yleensä ratkea yksittäisen opettajan toimin, vaan siihen tarvitaan useiden asiantuntijoiden apua

Lastensuojelulain 25§ velvoittaa koulutoimen palveluksessa olevaa henkilöä tekemään viipymättä lastensuojeluilmoituksen, jos hän virkaa tai tointa hoitaessaan on saanut tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelutarpeen selvittämistä.

Lapsen tilanteen voi tuoda lastensuojelun sosiaalityöntekijän tietoon joko lastensuojeluilmoituksella tai pyynnöllä lastensuojelun tarpeen arvioimiseksi. Pyyntö on asiakaslähtöisempi tapa hoitaa viranomaisen ilmoitusvelvollisuus. Pyyntö tehdään yhdessä lapsen tai hänen vanhempiansa kanssa. Myös ilmoitusvelvollisen yksin tekemästä lastensuojeluilmoituksesta on hyvä keskustella perheen kanssa.

Kodin keinoja oppimisen ja koulunkäynnin tukemiseen

Kodin tärkein tehtävä on taata oppilaan hyvät edellytykset oppia. Näitä ovat riittävä lepo, täysipainoinen ruoka, sopivasti harrastuksia ja huolenpito arjen toimivuudesta. Kotona on hyvä olla oppilaalle rauhallinen paikka tehdä läksyjä ja oma paikkansa koulutarvikkeille.

Kodin ja koulun yhteistyön merkitys oppilaan oppimiselle on suuri. Toimiva yhteistyö on avointa ja luottamuksellista vuoropuhelua opettajan ja huoltajan välillä. Toinen toisensa asiantuntemusta arvostaen voidaan parhaiten tukea oppilaan kasvua ja oppimista.

Näin voit vanhempana tukea oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä:

- ole kiinnostunut lapsen ja nuoren koulunkäynnistä – kysy ja keskustele koulupäivän tapahtumista
- arvosta lapsen ja nuoren töitä ja saavutuksia
- seuraa koulunkäyntiä ja tue ja opasta tehtävissä, kun lapsi tai nuori tarvitsee apua
- auta ja ohjaa kokeisiin valmistautumista
- kannusta omatoimisuuteen, mutta älä jätä lasta tai nuorta selviytymään yksin
- ole realistinen vaatimuksissasi
- jos huomaat lapsesi oppimisessa tai koulunkäynnissä vaikeuksia, kerro huolestasi viipymättä luokanopettajalle tai luokanvalvojalle
- osallistu vanhempainiltoihin
- osallistu kehityskeskusteluihin yhdessä lapsesi kanssa
- kysy rohkeasti opettajalta, jos joku koulunkäyntiin liittyvä asia askarruttaa